

единъ отъ хубавитѣ и по вжтрѣшността си градове. Ако и да е горѣлъ прѣзъ 1683 година, то остатѣцитѣ на неговитѣ срѣднѣвѣковни сгради свидѣлствуватъ за славното му минало.

За него Хаджи Калфа¹⁾ говори: „Скопие, поради красотата му, въ старитѣ грѣцки книги наричали невѣста на страната. Тамъ има доста джамии, безистенъ, хубави мѣста за разходки, яка крѣпость и единъ часовникъ още отъ врѣме на невѣрниците, най-хубавъ отъ всичкитѣ въ християнскитѣ земи“. И днесъ той не е загубилъ значението си като търговски и воененъ центъръ за сѣверна Македония. Той е крѣстопжтъ на 6 разни друма.²⁾ Желѣзници го свързватъ съ Сърбия, Австрия и Солунъ.

Скопие има около 32,000 жители, отъ които 15,000 сж турци, 13,000 българи, а останалитѣ цигани, власи, сърби, арнаути, гърци и др. Той е седалище на български и грѣцки митрополитѣ. Българитѣ иматъ най-добрѣ нареденитѣ учебни заведения, като: основни училища, забавачници, педагогическо училище, семинария, дѣвическо училище съ пансионъ и др. Занаятитѣ и търговията, които тука сж доста развити, сж въ ржцѣтѣ на българитѣ. При всячко че населението въ града е повече турско, ала българитѣ много отдавна сж си извоювали правото на първенство.

Този градъ е ималъ и има голѣмо историческо значение за насъ. Когато Василий Българоубиецѣтъ покорилъ Самуиловото царство въ 918 г., той назначилъ особенъ управителъ на покорената област, когото нареклъ „Дукъ на България“, като му опрѣдѣлилъ за столица града Скопие. При възстанието на Петра Делияна въ 1040 година, градѣтъ Скопие е игралъ една отъ първитѣ роли, като крѣпость на възстаницитѣ. Въ началото на 19-й вѣкъ, когато българскиятъ народъ захвана да се пробужда, Скопияни били първитѣ, които въ 1833 година се повдигнали противъ грѣцкия владика, като поискали да имъ се назначи за такѣвъ българинъ. И днеска градѣтъ Скопие, за който ламтятъ съсѣдни народи, юнашки

1) Хаджи Калфа, бѣлѣжитѣ турски писателъ географъ отъ XVII ст.

2) Шосейни (царски) пжтища.